

STUDIEPLAN FOR BEDRIFTSLEDELSE – 30 stp

– FOR CAMPUS- OG NETTSTUDENTER

1. Mål

Norsk arbeids- og næringsliv har et stort behov for fagutdannede i årene fremover. Samtidig fremheves betydningen av å være fagutdannet i et fremtidig arbeidsliv, med større trygghet for egen deltakelse i arbeidslivet over tid og økte karrieremuligheter. Målet for fagskoleutdanningen Bedriftsledelse er å tilby en grunnleggende fagskoleutdanning innenfor ledelsesfag primært for fagutdannede, og utdanne kandidater som har et kunnskaps- og ferdighetsnivå som tilfredsstillende de grunnleggende krav som samfunnet og arbeidslivet stiller til en faglig og etisk forsvarlig ledelsesutøvelse i små og mellomstore bedrifter.

Kandidatene skal i løpet av utdanningen oppnå kunnskap, ferdigheter og holdninger som gjør at de kan inneha lederroller i offentlige og private virksomheter hvor det er behov for lederfaglig kompetanse på mellomledernivå.

Kandidatens læringsutbytte

Etter fullført utdanning skal kandidaten ha et kunnskaps- og ferdighetsnivå som tilfredsstillende de grunnleggende krav som samfunnet stiller til yrkesetisk og faglig forsvarlig yrkesutøvelse i stillinger hvor det er krav til lederkompetanse på fagskolenivå.

Kunnskap

Kandidaten skal ha:

- kunnskap om begreper, prosesser og verktøy innenfor ledelsesfag, herunder læring i organisasjoner, og markedsføring på både operativt og strategisk nivå
- innsikt i relevante regler og lovverk innen bedriftsledelse, herunder personal -og økonomiområdet, og markedsføring
- kunnskap om relevante kilder for å kunne oppdatere sin faglige kunnskap innen bedriftsledelse
- forståelse for lederrollen generelt og innenfor egen bransje/yrkesfelt, og betydningen av ledelse i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv

Ferdigheter

Kandidaten skal kunne:

- anvende faglig kunnskap og utvikle metodiske og praktiske ferdigheter som er nødvendig for å kunne anvende tilegnede kunnskaper i egen lederrolle og i samarbeid med andre
- finne informasjon og fagstoff som er relevant for egen lederrolle og yrkesfaglige problemstillinger
- planlegge og utøve sin ledelse med utgangspunkt i anerkjente rammer og forventninger, herunder planlegge og styre økonomien i en avdeling/mindre virksomhet

- kartlegge og identifisere relevante faglige problemstillinger, og kunne håndtere disse på en forsvarlig måte

Generell kompetanse

Kandidaten skal:

- ha forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper og ha utviklet en etisk grunnholdning til utøvelse av rollen som leder
- kunne utøve ledelse og håndtere ulike målgruppers behov, så som medarbeidere, samarbeidspartnere, leverandører og kunder
- kunne bygge relasjoner med andre ledere innenfor eget fagområde, og på tvers av fagområder
- kunne utvikle arbeids- og kommunikasjonsmetoder, styringsrammer og andre relevante ledelsesverktøy for utøvelse av egen lederrolle
- kunne analysere virksomhetens behov for digitale verktøy og anvende disse
- kunne samarbeide med andre i og utenfor bedriften om utvikling av god praksis
- kunne bidra i organisasjonsutvikling, nytenkning og innovasjon

2. Studiets oppbygging og tidsnormering

Studieprogrammet Bedriftsledelse er på 30 studiepoeng. Utdanningen er på ett år på deltid. Dette er styrende for innhold i og oppbygging av studieprogrammet. Dette gjenspeiles i litteraturens innhold og omfang, i forventet studentaktivitet i undervisningen og i de krav som stilles ved frivillige øvinger, obligatoriske arbeidskrav og eksamen.

Studiet er organisert for å få best mulig sammenheng mellom de kunnskaper og ferdigheter studenten skal tilegne seg, og undervisningen som blir gitt, øvingene underveis og avsluttende eksamener/vurderinger. I studiet legger vekt på en god balanse mellom teoretisk kunnskap og anledning til utvikling av praktiske ferdigheter gjennom oppgaveløsning, tradisjonell undervisning og veiledning i mindre grupper.

3. Opptak

Opptak til Bedriftsledelse foretas én gang i året til høstsemester et.

Opptakskravet er fullført og bestått videregående opplæring, yrkesfaglig studieretning (nivå 4 i NKR), eller realkompetanse.

Opptak på grunnlag av realkompetanse

Ved opptak på grunnlag av realkompetanse på søkeren kunne dokumentere realkompetanse tilsvarende det formelle opptakskravet. Søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret, kan tas opp på grunnlag av tilsvarende realkompetanse.

Opptak for søkere med utenlandsk utdanning/annet morsmål enn norsk

Søkere med utenlandsk utdanning må ha kvalifikasjoner på nivå 4 i NKR. De faglige kvalifikasjonene må tilsvare kvalifikasjonene i utdanningsprogrammet for videregående opplæring som kreves for opptak til denne utdanningen.

Søkere med annen utdanning enn norsk eller nordisk videregående opplæring må dokumentere kunnskaper i norsk tilsvarende Norsk vg1 studieforbereende, Norsk vg2 yrkesfaglige studieprogram eller bestått Test i norsk, høyere nivå («Bergenstesten»).

4. Fagsammensetning

Et studieår utgjør 30 studiepoeng (stp), og er basert på 10 måneders deltidsstudium.

Studieprogrammet Bedriftsledelse består av fagområdene;

- Organisasjon, ledelse og administrasjon
- Økonomistyring
- Markedsføringsledelse

5. Læring og undervisning

Utgangspunkt

Utdanningen tilbys både med fysisk undervisning ved campus og/eller helt eller delvis via nettundervisning. Studietilbudet er tilrettelagt slik at også de som ikke bor/jobber i nærheten av våre studiesteder skal kunne delta på dette studietilbudet.

Studiet er basert på aktiv samhandling mellom faglærer/veileder og student. Folkeuniversitetets Fagskole AS har små/tette studiesteder, noe som muliggjør en nær kontakt mellom de ansatte og studentene.

Studentene skal tilegne seg kunnskap gjennom egen aktivitet og samhandling med medstudenter og de ansatte. En stor bredde i studentenes bakgrunn ser vi på som en styrke for læringsmiljøet. Forskjellighet i erfaring og yrkesfaglig gir grunnlag for gode felles ledelsesfaglige refleksjoner og diskusjoner på ulike læringsarenaer. Det stilles derfor forventninger til aktiv deltakelse fra studentene i undervisningen, og det er i tillegg til frivillige øvinger lagt opp til obligatoriske elementer underveis i studieløpet. Vurderingsformene er varierte og gjenspeiler målene med studiet.

Fagmiljøet ved Folkeuniversitetets Fagskole AS omfatter flere fagområder. Det representerer et bredt spekter av formell utdanningsbakgrunn, og erfaring fra praksisfeltet. Studiet er nært knyttet til de krav og forventninger som samfunnet stiller til en etisk og faglig forsvarlig utøvelse av lederrollen. Undervisning, øvinger og eksamener/vurderinger reflekterer ulike oppgaver studenten vil møte i sitt fremtidige virke som leder.

Studentaktivitet

Studentene har et stort ansvar for egen læring. Dette forutsetter at studentene enkeltvis og i grupper arbeider aktivt med innhenting, tilegning og bearbeiding av lærestoffet. De må forberede seg til og delta aktivt i undervisningen, foreta nødvendig arbeid i etterkant og holde seg oppdatert om endringer og utvikling innenfor sine fagområder.

Læringsmiljø

Folkeuniversitetets Fagskole AS og studentene samarbeider om å skape et godt faglig og sosialt læringsmiljø. Studiet skal derfor legge til rette for nær kontakt mellom de ansatte og studentene. Studentene skal aktivt delta i kvalitetssikringen av studiet og de skal ha gode muligheter for å ta kontakt med de ansatte.

Nettstudentenes læringsmiljø vil stor grad være basert på en aktiv bruk av løsningen Klasserom på nett. Her vil studentene kunne treffes «live» med lyd/bilde-kommunikasjon. På tilsvarende måte vil studentene kommunisere med faglærere, enten i nettseminarer eller på andre nettbaserte arenaer som er tilrettelagt for faglig dialog.

Alle studentene har tilgang til institusjonens lokaler i hhv. Trondheim og Ålesund med lesesalplasser, kollokvie- og undervisningsrom, i tillegg til lesesaler, grupperom og bibliotekjenester ved NTNU/Gunnerusbiblioteket. Dette gjelder også nettstudentene, når dette er hensiktsmessig/ønskelig ved en tilfeldig anledning eller for en periode.

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen har som primært mål å formidle gjeldende læringskrav ut fra satte kunnskaps- og ferdighetsmål i studiets læringsutbyttebeskrivelse. Den skal i tillegg til å være praksisnær og legge vekt på en erfaringsbasert tilnærming, og legge til rette for dialog mellom student og lærer. Undervisningsformene er varierte og tar hensyn til studentenes ulike måter å lære på, fagenes egenart og litteratur. Bruk av informasjonssystem (databaser og lignende), inngår i undervisningen. Arbeids- og undervisningsformene for nettstudenter er i det alt vesentlige lik som for campusstudentene.

En del av undervisningen foregår i seminargrupper på ca. 20 studenter og faglærer. I tillegg foregår deler av undervisningen i forelesninger for større grupper, eller mer teoretisk fagstoff som blir publisert for nettstudentene, eller i noen tilfeller også for alle studentene, i opptak. Videre foregår deler av undervisningen i mindre arbeids- eller prosjektgrupper. Det er også gjennom hele studieløpet tilrettelagte kurs og andre aktiviteter med særlig vekt på ferdighetstrening. I henhold til læringsutbyttebeskrivelsen er det avgjørende at studentene utvikler metodiske og praktiske ferdigheter for å kunne utføre sin framtidige lederrolle innenfor anerkjente rammer og forventninger.

Forelesningene presenterer hovedlinjer i og sammenheng mellom fagene, og skal gi studentene en oversikt over og utdypning av sentrale tema. I tillegg gis det tilbud om ulike gjesteforelesninger med mål om å utvide studentenes perspektiv, og å knytte fagstoffet til studentenes framtidige yrkesutøvelse og praksisfeltet. Seminar- og gruppeundervisningen er problemorientert og baseres på

høy grad av studentaktivitet. Seminarene/gruppene ledes og/eller veiledes av en faglærer, men fordrer at studentene enkeltvis og i samarbeid aktivt deltar med presentasjoner, diskusjoner, praktiske øvelser, prosjektarbeid og lignende.

Studiet inneholder obligatoriske undervisningselementer i form av oppmøte/deltakelse, forskjellige presentasjoner og innleveringer. Studentene tilbys i tillegg frivillige øvingsoppgaver med individuell og gruppevis tilbakemelding.

I tillegg holdes det egne kurs innenfor IKT—bruk/systemer, skriveøvelse og mer eksamensrettede kurs.

En ordinær studieuke for studentene vil ha følgende rammer:

- 1 - 2 undervisningsøkter á tre timer, enten i undervisning på campus eller opptak av forelesninger fra campus for nettstudentene. For å sikre løpende progresjon for studentene vil opptakene vil være tilgjengelige i en begrenset periode på 3 uker (samt i forkant av eksamen)
- 1 -2 undervisningsøkter á tre timer i form av seminarer og/eller annen gruppeundervisning. For nettstudentene vil dette skje «live» via Klasserom på nett-løsningen. Noe av denne undervisningen vil også kunne bli lagt til helg, avhengig av studentenes behov/ønsker for å sikre et mest mulig fleksibelt studietilbud.
- Det settes opp tid for kollokviearbeid med veileder ukentlig i en oppstartfase, der det forventes at studentene/kollokviegruppen blir selvstyrt etter hvert. Her vil nettstudentene selv disponere egne tildelte virtuelle kollokvierom.
- Studentene vil i tillegg, på campusene eller via Klasserom på nett, kunne stille spørsmål eller ha annen faglig dialog med faglærer i det enkelte emnet.
- I tillegg kommer andre løpende tverrfaglige aktiviteter.

Undervisningsspråket er i hovedsak norsk.

I vedlegg til studieplanen fremgår en nærmere oversikt over planlagte undervisningstimer, fordelt på de forskjellige arbeids- og undervisningsformene, herunder også forventet egeninnsats og forberedelser og gjennomføring av eksamener. Det vi i forkant av vært semester bli utarbeidet og publisert en egen timeplan med nærmere informasjon om undervisningstidspunkter, frister og rammer for øvingsoppgaver og arbeidskrav, og eksamensgjennomføringen.

Læringsmateriell i form av pensumbøker, kompendier med utvalgte artikler mv, og andre læringsressurser finnes i et eget vedlegg til studieplanen.

Kvalitetssikring

Institusjonen sitt kvalitetssystem skal sikre god kvalitet i studiet og bidra til dialog og samarbeid mellom Folkeuniversitetets Fagskole AS og studentene. Systemet baserer seg blant annet på muntlige og skriftlige tilbakemeldinger fra studenter og lærere, både individuelt og gruppevis.

6. Fagplaner

Det utarbeides en egen fagplan hvor hvert enkelt emne/fagområde beskrives og hovedtema angis.

7. Vurderingsformer

Generelt

Studentene skal vurderes i løpet av studiet og på slutten av studieåret. Vurderingsformene skal være varierte og nært knyttet til målene for studiet. Vurderingene underveis omfatter øvingsoppgaver og prosjekt-/semesteroppgaver. Den avsluttende eksamensformen omfatter en tverrfaglig hjemmeeksamen.

Øvingsoppgavene er oppgaver hvor det gis individuelle og gruppevise tilbakemeldinger. Øvingsoppgavene blir gitt i øvingsøyemed.

Innlevering av én øvingsoppgave per emne er arbeidskrav som må være godkjent før studentene får fremstille seg til eksamen. Vurderingsuttrykket er godkjent/ikke godkjent.

Opgaver som gis til eksamen kan inneholde teoretiske og/eller praktiske problemstillinger. Studentene må være forberedt på å få oppgaver som berører samtlige emner.

Resultatet av avsluttende eksamen skal framgå av vitnemålet som utarbeides ved avsluttet studium.

Eksamensspråket er i hovedsak norsk.

Eksamenskrav

- BDL-100 Skriftlig tverrfaglig hjemmeeksamen (30 stp)

Før studentene kan gå opp til avsluttende eksamen må studentene ha gjennomført og fått godkjent en øvingsoppgave. I tillegg må de delta på obligatorisk kurs i skrivetrening og studieteknikk, og ha minimum 75 % deltakelse på eksamensrettet skrivekurs.

Ved avslutningen av studieprogrammet avholdes en skriftlig hjemmeeksamen (BDL-100). Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F. Karakteren skal framgå av vitnemålet.

Det er adgang til å ta ny eksamen hvert studieår.

8. Eksamensvitnemål

På vitnemålet for utdanningen Bedriftsledelse fremgår karakteren på avsluttende eksamen.

9. Videre yrkes- og studiemuligheter

Utdanningen Bedriftsledelse kvalifiserer for lederfunksjoner på mellomledernivå innenfor en rekke bransjer.

Fagene i Bedriftsledelse tilsvarer første del av flere tilbud innen ledelse som tilbys av Folkeuniversitetets fagskole. Bedriftsledelse kan dermed gi innpass til fagskoletilbud innen Prosjektledelse, Arbeidsløse og Produksjonsledelse, alle tilbud som gir 60 stp.

Bedriftsledelse vil også kunne kvalifisere for opptak til videre fagskoleutdanning, eller til høyere utdanning på universitet- og høyskolenivå innenfor samme eller tilstøtende fagområder.

FAGPLAN Bedriftsledelse

Studieåret består av tre fagområder:

- Organisasjon, ledelse og administrasjon
- Økonomistyring
- Markedsføringsledelse

Kravene til ansatte i små og mellomstore bedrifter har endret seg mye de senere årene. Oppgaver og ansvar er utvidet og har blitt mer sammensatt med den følge at kravene til både kompetanse og ansvar er skjerpet. Dette gjelder så vel internt i den enkelte bedriften, som eksternt i forhold til samfunnet.

Ledere av små og mellomstore bedrifter må kunne møte økende krav til fagkunnskap og kompetanseutvikling og i tillegg ha overordnet ansvar for personalet inklusive praktikanter og lærlinger, markedsføring, økonomi, det tekniske, det juridiske, HMS og IKT.

Evnen til omstilling er en forutsetning for suksess. Denne evnen oppnås først og fremst gjennom allsidig kompetanse og erfaring.

Utdanningsmodellen består av tre fagområder som samlet gir studenten den kompetansen hun eller han trenger for å inneha en lederfunksjon eller å etablere og drive en bedrift.

Organisasjon, ledelse og administrasjon

Temaet har som mål å gi kandidaten en innføring i sentral teori og praksis innenfor ledelse og organisering i private og offentlige virksomheter.

Læringsutbytte

Kunnskap

Kandidaten skal ha kunnskap om:

- grunnleggende ledelsesteori med sentrale begreper og modeller, så som lederstil, lederroller, lederatferd, motivasjon, kommunikasjon, makt, autoritet, situasjonsbestemt ledelse, endringsledelse
- ulike måter å organisere virksomheter på
- organisasjoner som uformelle systemer
- grunnleggende lover og annet regelverk i arbeidslivet
- krav til og organisering av helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid
- personalledelse, rutiner og håndtering av enklere personalsaker
- hvordan den teknologiske utviklingen og internasjonalisering påvirker hvordan virksomheter kan/bør ledes og organiseres

Ferdigheter

Kandidaten skal kunne:

- anvende ledelsesteori for å løse praktiske problemstillinger som leder
- organisere arbeidet på en arbeidsplass på en effektiv måte
- planlegge bemanningen og rekruttere nødvendig arbeidskraft
- kartlegge hvilke deler av virksomheten som fungerer og hvilke som bør endres
- bidra i endringsprosesser og kompetanseutviklingsaktiviteter
- anvende ledelsesteori for å håndtere konflikter
- finne relevant regelverk og anvende det for å løse aktuelle problemstillinger på arbeidsplassen
- holde seg oppdatert om den teknologiske utviklingen og vurdere behovet for ny teknologi i bedriften

Generell kompetanse

Kandidaten skal:

- ha utvikle en etisk grunnholdning til utøvelse av rollen som leder, håndtere ulike situasjoner og behandle medarbeidere, samarbeidspartnere, leverandører og kunder
- ha utviklet forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper
- ha utviklet ferdighetskompetanse for informasjons-/kunnskapsdeling og relasjonsbygging mellom de ulike aktørene som tar del i organiseringen, ledelse og administrasjonen av bedriften.
- kunne utvikle arbeids- og kommunikasjonsmetoder, styringsrammer og andre relevante ledelsesverktøy for utøvelse av egen lederrolle, med fordypning innenfor eget fagområde
- kunne bidra i organisasjonsutvikling, nytenkning og innovasjon

Økonomistyring

Temaet gir en grunnleggende innføring i sentrale bedriftsøkonomiske begreper, modeller og sammenhenger. Kandidaten introduseres også for økonomistyringsprosessen, og sentrale prinsipper for økonomisk ledelse. Faget inkluderer også temaet kontraktshåndtering og forhandlinger.

Faget har en praktisk tilnærming og gir kandidaten kompetanse til å planlegge, styre og administrere økonomien i en virksomhet.

Læringsutbytte

Kunnskap

Kandidaten skal ha kunnskap om:

- grunnleggende bedriftsøkonomisk teori og sentrale begreper og modeller
- innhenting, vurdering og henvisning til informasjon og fagstoff om økonomi
- økonomistyring og økonomisk ledelse
- ulike prinsipper for produktkalkulasjon og budsjettering
- enkle modeller for investeringsanalyse og kapitalbehov
- lønnsomhets- og likviditetsanalyser

Ferdigheter

Kandidaten skal kunne:

- planlegge, styre og administrere økonomien i en virksomhet
- utforme og implementere gode økonomirutiner og struktur
- vurdere investeringer, kapitalbehov og finansieringsformer
- utarbeide kalkyler og budsjetter
- beregne sentrale nøkkeltall og kunne analysere et finansregnskap

Generell kompetanse

Kandidaten skal:

- ha utviklet en etisk grunnholdning som ivaretar god forretningsskikk og moral i økonomistyringen av bedriften
- kunne håndtere ulike situasjoner i de ulike fasene i økonomistyringen, og kontakten med bedriftens interessenter
- ha utviklet forståelse for sentrale etiske prinsipper knyttet til de ulike prosessene i økonomistyringen av bedriften
- kunne bygge relasjoner og bidra til utvikling sammen med andre ledere og medarbeidere i bedriften som ivaretar andre funksjoner enn økonomistyringen
- kunne utvikle arbeids- og kommunikasjonsmetoder, styringsrammer og andre ledelsesverktøy knyttet til utøvelsen av økonomistyringen i bedriften
- kunne analysere virksomhetens behov for digitale verktøy og bruken av dem i økonomistyringen
- kunne samarbeide med andre i og utenfor bedriften om utvikling av god praksis i økonomistyringen
- kunne bidra til nytenkning og innovasjon i forbindelse med økonomistyringen av bedriften

Markedsføringsledelse

Teamet gir en grundig innføring i markedsføringsledelse, og gir kandidaten teoretisk og praktisk kunnskap om markedsføring av bedrifter og hvordan markedsføringsarbeidet organiseres og ledes. Sentrale temaer i faget er markedsføringens funksjon i bedriften, markeder, segmentering og kjøpsatferd, strategisk planlegging i markedsføring, markedsføringsmik (de 5 P'er) og tjenestemarkedsføring/serviceledelse. Etikk og lover innen markedsføring behandles.

Læringsutbytte

Kunnskap

Kandidaten skal ha kunnskap om:

- sentrale begreper innen markedsføringen
- kjøpsadferd og markedsplanlegging
- virkemidler i markedsføringen
- markedskommunikasjon og forståelse av kunden gjennom bruk av empatikart

Ferdigheter

Kandidaten skal kunne:

- anvende sentrale begreper innen markedsføringen
- lede markedsføringsarbeidet i en bedrift
- foreta situasjonsanalyser
- gjennomføre markedsanalyser og utarbeide markedsplaner
- ta markedsstrategiske beslutninger og gjøre valg i forhold til markedsstrategi

Generell kompetanse

Kandidaten skal:

- ha utviklet en etisk grunnholdning til utøvelse av rollen som markedsfører, håndtere ulike situasjoner og behandle medarbeidere, samarbeidspartnere, leverandører og kunder på en hensiktsmessig måte i de ulike prosessene i markedsføringen av bedriften
- ha utviklet forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper knyttet til markedsføringen av bedriften
- kunne bygge relasjoner med ledere på andre fagområder enn økonomistyringen, herunder utveksling av synspunkter og deltakelse i diskusjoner som direkte/indirekte kan bidra til markedsføringen av bedriften
- kunne utvikle arbeids- og kommunikasjonsverktøy, rammer og andre ledelsesverktøy knyttet til markedsføringsarbeidet
- kunne analysere bedriftens behov for digitale verktøy og bruken av disse i markedsføringsarbeidet
- kunne samarbeide med andre i og utenfor bedriften om utvikling av god praksis i forbindelse med markedsføringen av bedriften
- kunne bidra til nytenkning og innovasjon i forbindelse med markedsføringen av bedriften

Vedlegg til studieplanen, sendes søkere etter opptak:

1. Arbeids- og undervisningsopplegg for utdanningen, herunder fordeling av undervisningstimer og forventet studiebelastning.
2. Læringsressurser – oversikt over pensum og andre læringsressurser